

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Інженерна та комп'ютерна графіка»

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань *18 «Виробництво та технології»*

Код та найменування спеціальності *181 «Харчові технології»*

Освітньо-професійна програма *«Технологічна експертиза та безпека харчової продукції»*

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради 181 «Харчові технології» галузі знань 18 «Виробництво та технології»

«11» квітня 2024 р. протокол №4

1. Загальна інформація

Кафедра:

[Безпеки життєдіяльності та дизайну](#)

Шофул Ігор Іванович, ст. викладач, кандидат технічних наук.

[Профайл](#)

Контакти:

igorshoful@ukr.net

+38 (048) 712-40-90

Освітній компонент викладається на 1 курсі у 1 семестрі

Кількість: кредитів – 4 годин – 120

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	лабораторних
денна	48	12	36
заочна	16	4	12
Самостійна робота, годин	Денна – 72		Заочна – 104

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Інженерна та комп'ютерна графіка тісно пов'язана з технікою і технологіями, причому цей зв'язок має двосторонній характер. Креслення, є міжнародною мовою техніки. За допомогою креслення інженер передає свої задуми, а робітник втілює їх у виробі. Сучасне устаткування неможливо освоїти без розуміння креслення схем та інших конструкторських документів. Від розвитку інженерної та комп'ютерної графіки залежить технологічний рівень підприємства, його культурний рівень виробництва, устаткування, конструкції машин та механізмів, які воно виробляє. Розвиток інженерної та комп'ютерної графіки, зростаючі зв'язки її з технікою вказують на значну роль курсу інженерної графіки в загальнотехнічній підготовці майбутніх спеціалістів. Інженерна та комп'ютерна графіка є фундаментальною базою для теоретичної підготовки майбутнього інженера, без якої неможлива його успішна діяльність.

Освітній компонент «Інженерна та комп'ютерна графіка» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення шкільного креслення. Він взаємопов'язаний з ОК «Інформатика та інформаційні технології» та є необхідним для опанування ОК «Технологічне обладнання галузі», «Основи автоматизованого проектування».

3. Мета освітнього компоненту

Інженерна та комп'ютерна графіка є одною з фундаментальних і загально-технічних освітніх компонент, покладених в основу інженерної освіти, вона сприяє розвитку просторового уявлення і є теоретичною базою креслення. Інженерна та комп'ютерна графіка є загально-інженерною навчальною дисципліною. Інженерна та комп'ютерна графіка як дисципліна передбачає набуття студентами вмінь і навичок вираження технічних ідей за допомогою креслень.

В результаті вивчення курсу інженерної графіки студенти повинні

знати:

- проекційний метод побудови зображень геометричних фігур
- суть способів перетворення проєкцій
- суть способів побудови лінії перерізу двох поверхонь
- правила виконання зображень: видів, розрізів і перерізів за вимогами державних стандартів

- правила зображення і позначення різьби на кресленнях за вимогами державних стандартів
  - правила виконання креслень загального виду
  - правила користування персональним комп'ютером при графічних побудовах
  - структуру та можливості однієї з поширених систем комп'ютерної графіки
- правила складання генеральних планів і розрізів одноповерхових і багатоповерхових виробничих будівель готелів, ресторанів, санаторіїв та інших споруд харчової промисловості

вміти :

зображати геометричні фігури в ортогональних і аксонометричних проекційних системах

- розв'язувати метричні задачі за допомогою способів перетворення епюра
- розв'язувати позиційні задачі за допомогою допоміжних січних перерізів
- будувати види, розрізи і перерізи виробів за вимогами державних стандартів
- виконувати креслення рознімних і нерознімних з'єднань
- виконувати ескізи деталей з натури і на їх основі – робочі креслення
- виконувати складальні креслення й до них специфікації
- читати креслення загального виду та робити його деталювання

вміти виконувати генеральні плани і розрізи одноповерхових і багатоповерхових виробничих будівель готелів, ресторанів, санаторіїв та інших споруд харчової промисловості
вміти робити елементарні креслення за допомогою будь-якого графічного редактору на ПК.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Інженерна та комп'ютерна графіка» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 181 «Харчові технології» та освітньо-професійній програмі «Технологічна експертиза та безпека харчової продукції»](#) підготовки бакалаврів.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів механічної інженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

K07 Здатність працювати в команді.

K08 Здатність працювати автономно.

Програмні результати навчання:

ПР19 Підвищувати ефективність роботи шляхом поєднання самостійної та командної роботи.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних завдань

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Методи проєкцювання. Ортогональне проєкцювання. Зображення точки в епюрі Монжа. Пряма лінія. Площина. Головні лінії площини. Перетин прямою загального положення з площиною загального положення.	2	0,5

2	Переріз поверхні січною площиною. Перетин піраміди і сфери січною площиною. Перетин поверхні прямою лінією. Перетин піраміди і конуса прямою лінією.	2	0,5
3	Взаємний переріз поверхонь. Спосіб допоміжних площин посередників рівня паралельних між собою (переріз сфери і конуса). Розгортки поверхонь та їх властивості. Спосіб нормального перерізу.	2	0,5
4	Способи перетворення епюру. Спосіб заміни площин проєкцій. Рішення 4-ох основних задач інженерної графіки.	2	1
5	Різьби та їх поєднання. Класифікація різьб. Зображення на кресленнях. Зображення поєднання. Різьбові вироби.	2	0,5
6	Ескізування. Послідовність та умовності при виконанні ескізу деталі з натури. Ескіз кришки вентиля з натури з розрізами і розмірами.	2	1
Разом за ОК:		12	4

5.2 Перелік лабораторних робіт

№ з/п	Назва лабораторної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	ЄСКД: формати, масштаби, типи ліній, шрифти, штрихування. <i>Нанесення розмірів – самостійно.</i> Задачі: 1 – 5 Навчальні завдання (Нз).	2	0,5
2	Прямі. Площини. Головні лінії площин. Задачі: 6,7. <i>Задача: 9 – самостійно (Нз)..</i>	2	0,5
3	Точки на поверхні. Задача 8. ЄСКД: Види. 3 задачі: 10. <i>Задача: 11 – самостійно (Нз).</i> Д.З.-1. Геометричний об'єкт. Види (А3х1).	2	0,5
4	Перетин: прямих і площин. Переріз площин. Задача 16. <i>Задача 17 – самостійно (Нз)..</i>	2	0,5
5	Перетин поверхні січною площиною і прямою лінією. Задачі: 18, 19 (Нз)..	2	0,5
6	ЄСКД. Розрізи. Перерізи. Задача 15 (розрізи + аксонометрія). <i>Задача 14 – самостійно (Нз).</i> Д.З.-2. Види. Розрізи. Аксонометрія (А3х2).	2	0,5
7	Аксонометрія. Основні поняття. Формули, кути між осями та коефіцієнти перетворення. Побудова кола в прямокутній ізометрії.	2	0,5
8	Перетворення епюру. Заміна площин проєкцій. Задачі: 20, 21. <i>Задача 22 – самостійно (Нз).</i>	2	0,5
9	Побудова 3-го виду за двома відомими + необхідні розрізи + розміри.	2	1
10	Переріз двох поверхонь. Спосіб паралельних площин посередників рівня. Задача 24. <i>Задача 23 – самостійно (Нз).</i>	2	1
11	Різьби. Класифікація різьб. Зображення і позначення на кресленнях. Поєднання різьбових виробів.	2	1
12	Розрахунок довжини болта і шпильки. Задачі: 25 – 27 (Нз)..	2	1

13	Ескізування. Ескізування з натури найпростішої деталі – накидної гайки (вибір головного виду, кількості видів, назначення необхідних розрізів, обмір і постановка розмірів деталі). Специфікація складального креслення. Задача 28 (ескіз деталі з натури) (Нз).	2	0,5
14	Деталювання. Деталювання робочого креслення деталі з креслення загального виду. Основні етапи, вимоги і спрощення при виконанні робочого креслення деталі. ДЗ.-3. Виконання робочого креслення деталі з креслення загального виду (А3х3+ А3х1-аксонометрія). .	2	0,5
15	Правила роботи на ПЕОМ. Концепція графічного пакету AutoCAD. Побудова плоского контуру засобами комп'ютерної графіки. ДЗ.-4. Плоский контур (А4х1).	2	0,5
16	Функції нанесення розмірів: лінійних, дугових і кутових. Нанесення розмірів на плоский контур за допомогою графічного пакету AutoCAD.	2	0,5
17	Перевірка ДЗ та «Навчальних завдань»	2	1
18	Робоче креслення деталі з креслення загального виду	2	1
Всього за ОК:		36	12

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Геометричний об'єкт. Види. Побудова третього виду геометричного об'єкту за його двома відомими (А3х1).	17	20
2	Побудова третього виду деталі за двома відомими. Виконання необхідних розрізів на всіх видах деталі (А3х1). Аксонометрична проекція деталі з вирізом у передній чвертині (А3х1).	20	30
3	Виконання робочого креслення деталі з креслення загального виду (А3х3). Аксонометрична проекція деталі з вирізом у передній чвертині з креслення загального виду (А3х1).	25	34
4	Виконання плоского контуру деталі засобами комп'ютерної графіки. Постановка лінійних, кутових та дугових розмірів за допомогою графічного редактору. Можна використовувати будь-який графічний пакет (А4х1)..	10	20
Всього за ОК:		72	104

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- *модульні контрольні роботи;*
- *тестування знань здобувачів з певних тем або з певних окремих питань ОК;*
- *виконання і захист лабораторних робіт;*
- *усне опитування;*

Підсумковий контроль – *диференційований залік.*

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	денна	заочна
Лабораторні роботи*	18 x 3,5 = 63	6 x 7 = 42
Модульний контроль (тестовий) *	27	28
Самостійна робота*	10	30
Всього	100,0	100,0

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті.](#)

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів Лабораторні (оцінювання однієї роботи)

денна	заочна		
3,1 – 3,5 балів	7 балів	Лабораторна відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
2,8 – 3,0 балів	6 балів	Лабораторна відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
2,5 – 2,7 балів	5 балів	Лабораторна відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
2,2 – 2,4 балів	4 бали	Лабораторна відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
1 - 2,1 балів	3 бали	Лабораторна не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота

денна	заочна		
10 балів	23...30 балів	Самостійна робота виконана відповідно обраній темі, зауважень немає	відмінно
8...9 балів	18...23 балів	Самостійна робота виконана, при відповіді допущені неточності	дуже добре
6...7 балів	12...17 балів	Самостійна робота виконана, відповіді неповні, допущені помилки	добре
4...5 балів	6...11 балів	Самостійна робота виконана, відповіді неповні, допущені грубі помилки	достатньо
2...3 балів	1...5 балів	Самостійна робота виконана на низькому рівні, відповіді незадовільні.	незадовільно

Модульний контроль

денна	заочна		
22...27 балів	22...28 балів	Модульний контроль виконано, зауважень немає	відмінно
17...21 балів	17...21 балів	Модульний контроль виконано, допущені неточності	дуже добре
12...16 балів	12...16 балів	Модульний контроль виконано, допущені помилки	добре
7...11 балів	7...11 балів	Модульний контроль виконано, допущені грубі помилки	достатньо
1...6 балів	1...6 балів	Модульний контроль виконано, відповіді незадовільні.	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, виконання розрахункових завдань. Лабораторні заняття: виконання лабораторних дослідів з наступним захистом результатів досліджень.

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, реферування.

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Інженерна та комп'ютерна графіка : конспект лекцій до основних розділів курсу [Електронний ресурс] : для студентів, які навчаються за спец. 122, 123, 131, 133, 141, 142, 144, 151, 183, 185, 241 / Б. А. Ломовцев ; Каф. електромеханіки, мехатроніки та інженерної графіки. — Одеса : ОНАХТ, 2021. — 89 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1693411>

2. Інженерна та комп'ютерна графіка [Електронний ресурс] : метод. вказівки до виконання самост. робіт за спец. 241 "Готельно-ресторанна справа" галузь знань "Сфера обслуговування" / І. І. Шофул, Л. М. Сагач ; відп. за вип. А. А. Галіулін ; Каф. електромеханіки, мехатроніки та інженерної графіки. — Одеса : ОНАХТ, 2021. — 51 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1625699>

3. Методичні вказівки до виконання лабораторних занять з дисциплін: "Інженерна та комп'ютерна графіка". Розділ "Терміни та визначення" [Електронний ресурс] : для студентів спец. 122 "Комп'ютерні науки", 123 "Комп'ютерна інженерія" / Б. А. Ломовцев, Є. В. Іваненко, Н. М. Косіцина ; Каф. безпеки життєдіяльності та дизайну. — Одеса : ОНТУ, 2022. — 40 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1833437>

4. Методичні вказівки до виконання лабораторних занять з дисциплін: "Інженерна та комп'ютерна графіка". Розділ "Види, розрізи, перерізи" [Електронний ресурс] : для студентів спец. 122 "Комп'ютерні науки", 123 "Комп'ютерна інженерія" / Б. А. Ломовцев, Є. В. Іваненко ; Каф. безпеки життєдіяльності та дизайну. — Одеса : ОНТУ, 2022. — 22 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1833352>

5. Інженерна та комп'ютерна графіка [Електронний ресурс] : електрон. підручник / Б. А. Ломовцев, Є. В. Іваненко ; за ред. Б. А. Ломовцева ; Одес. нац. технол. ун-т. — Одеса, 2022. — 131 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1869732>

Додаткові:

1. Методичні вказівки та контрольна робота з курсу "Інженерна та комп'ютерна графіка" [Електронний ресурс] : для студентів зі спец. 241 "Готельно-ресторанна справа" заоч. форми навчання / Л. О. Іванова, І. І. Шофул, Л. М. Сагач ; за ред. А. А. Галіулїна ; Каф. електромеханіки, мехатроніки та інженерної графіки. — Одеса : ОНАХТ, 2021. — 34 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1625797>

2. Програмування комп'ютерної графіки та мультимедійні засоби [Текст] : навч. посіб. / Л. М. Журавчак, О. М. Левченко ; Нац. ун-т "Львівська політехніка". — Львів : Вид-

во Львів. політехніки, 2019. — 276 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONANT.1619515>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), вимог ISO 9001:2015, [та роботодавців](#).

Викладач

/ПІДПИСАНО/

Ігор ШОФУЛ

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри безпеки життєдіяльності та дизайну
Протокол від «24» грудня 2023 р. № 6

Завідувач кафедри

/ПІДПИСАНО/

Світлана ОРЛОВА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП «Технологічна експертиза
та безпека харчової продукції»
доцент, к.т.н. каф. ХХЕтаБ

/ПІДПИСАНО/ Лариса ГУРАЛЬ